

Kur farkında KDV yasalaştı

Geçtiğimiz günlerde mecliste kabul edilen 7161 sayılı yasa, kur farkında KDV ödemesi, yayıncılık sektöründe KDV istisnası ve bazı içecek ürünlerinde ÖTV'nin kaldırılması gibi farklı konularda değişiklikler içeriyor.

Geçtiğimiz günlerde mecliste kabul edilen 7161 sayılı yasa, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yasa, gelir ve kurumlar vergilerinin yanında; katma değer vergisi (KDV), özel tüketim vergisi (ÖTV) ve banka ve sigorta muameleleri vergisinde (BSMV) bazı değişiklikler içeriyor.

Biz de bu hafta, başta kur farklarıyla ilgili düzenleme olmak üzere, bu yasayla vergi mevzuatında yapılan değişiklikler üzerinde duracağız.

KUR FARKINDA KDV

KDV yasasında, ithalatta ve yurtiçi işlemlerde matrahı oluşturan unsurlar iki ayrı maddede düzenlenmiş durumda. İthalatla ilgili 21'inci maddede, mal bedeli üzerinden hesaplanan fiyat farkı, kur farkı gibi ödemelerin KDV matrahına dâhil edilmesi gerektiği açıkça belirtiliyor. Yurtiçi hizmet veya mal teslimlerine ilişkin 24'üncü maddede ise vade farkı, fiyat farkı, faiz, prim gibi çeşitli gelirler KDV matrahına dâhil olan unsurlar arasında sayılıyordu.

Bu iki düzenlemedeki en önemli fark "kur farkı" kavramı. İthalatta matraha dâhil olan unsurlar arasında kur farkı açıkça yazılmışken, yurtiçi işlemlerde kur farkı ifadesi bulunmuyordu.

Bu yasal düzenlemelerle ilgili KDV tebliğinde yer alan, yurtiçi işlemlerde oluşan kur farkları üzerinden de KDV hesaplanması gerektiğine yönelik açıklamalar ile ilgili bölümün iptaline ilişkin yargısal süreç hakkında yine bu köşemizde önceki haftalarda ayrıntılı açıklamalar yapmıştık.

Konuya ilişkin olarak Danıştay 4'üncü Daire tarafından Vergi Dava Daireleri Kurulu kararına uygun bir karar tesis edilmesi beklenirken, kur farklarının KDV matrahına dâhil edilmesine yönelik bir düzenleme içeren yasa (7161 sayılı) 18 Ocak günü yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Söz konusu yasayla, KDV yasasının yurtiçi teslim ve hizmetlerde KDV matrahına dâhil olan unsurların

sayıldığı 24'üncü maddeye "kur farkı" ibaresi eklenmiş oldu.

KAFALAR KARIŞTI

İlgili hükmün gerekçesinde; ithalatta olduğu gibi yurtiçinde yabancı paraya dayalı olarak yapılan teslim ve hizmetlerde bedelin tamamen veya kısmen sonradan tahsil edildiği durumlarda, oluşan kur farklarının da KDV matrahına dâhil olduğu madde metnine yazılmak suretiyle uygulamadaki tereddütlerin giderilmesinin amaçlandığı belirtiliyor.

Bu düzenlemeyle, Danıştay Dava Daireleri Kurulu'nun yurtiçi işlemlerdeki kur farkının KDV'ye tabi olmaması gerektiği yönündeki kararının sonuçsuz hale geldiği açık. Ancak gerekçedeki, yukarıda belirttiğimiz ifade mükelleflerin kafasını karıştırdı.

İthalatta KDV gümrükte ödeniyor. Mal gümrük vergisine tabiyse bu verginin ödeme yükümlülüğünün başladığı anda, gümrük vergisine tabi olmayan işlemlerde ise gümrük beyannamesinin tescili ile KDV doğmuş oluyor. Dolayısıyla ithalatta bedelin sonradan ödenmesi durumunda oluşan kur farkının KDV'ye tabi olması söz konusu değil.

İthalatta KDV matrahına dâhil olan unsurların sayıldığı 21'inci maddede herhangi bir değişiklik yapılmadığından, gerekçedeki ifadeyi, ithalatta sonradan yapılan ödemeler kapsamında oluşan kur farklarının KDV'ye tabi olduğu yönünde yorumlamak doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Yani özetle; bu yasal değişiklik sadece yurtiçi işlemlere ilişkin kur farkı için hüküm ifade etmekte, ithalattaki kur farkı konusundaki yerleşmiş uygulamada herhangi bir değişiklik içermemektedir.

PILOT ÜCRETLERİNDE İSTİSNA

Gelir vergisi yasası uyarınca Türkiye mukimi hava yolu şirketlerinde hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren yetkili sivil havacılık otoritesince sertifikalandırılmış personele, fiilen

uçuş hizmetleri karşılığında yapılan tazminat, gündelik, ikramiye ve zamlar üzerinden gelir vergisi kesilmiyordu.

Yeni yasayla yukarıdaki düzenleme; tazminatlarda istisnayı düzenleyen 29'uncu maddeden çıkarılarak, ücret istisnalarının yer aldığı 23'üncü maddeye alındı. Ayrıca düzenlemenin eski halinde, fiilen uçuş hizmetleri karşılığında yapılan ödemeler gelir vergisinden istisna derken, yeni yasayla ödenen ücretlerin yüzde 70'inin istisna olduğu hükmü getirildi. 1 Şubat'tan itibaren uygulanacak.

ÜRÜN SENETLERİ

Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlar için yasada bir istisna düzenlemesi vardı. Buna göre, söz konusu ürün senetlerinin satışından sağlanan kazanç 2018 yılı sonuna kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisna

kabul ediliyordu. Yeni yasayla, 2019 başından geçerli olmak üzere, söz konusu istisnanın uygulama süresi 31 Aralık 2023 tarihine kadar uzatıldı.

YAYINCILARIN KİTAP SATIŞLARI

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayıncılık sertifikası verilmiş yayıncılar tarafından yapılan kitap ve süreli yayınların teslimi, KDV istisnası kapsamına alındı. Şubat başından itibaren uygulanacak.

Bu hüküm KDV yasasının 13'üncü maddesine eklendiği için "tam istisna" kapsamında değerlendiriliyor. Yani istisna kapsamında kitap ve süreli yayın satan yayıncılar bu teslimler dolayısıyla yükledikleri KDV'leri indirebilecekler. Hatta indirim yoluyla giderilemeyen vergilerin iadesi de mümkün bulunuyor.

AROMALI SÜTLER VE ŞALGAM SUYU

ÖTV yasasına ekli (III) sayılı listeye, şalgam suyu ile çeşnili veya aromalı içme sütleri, bebek ve devam sütü sayılan içeceklerin ÖTV kapsamı dışında olduğuna dair hüküm eklendi. Ancak konuyla ilgili yasaya eklenen bir de geçici madde var. Buna göre, 18 Ocak tarihinden önce ithal veya teslim edilen yukarıdaki içeceklerle ilgili olarak beyan edilmeyen veya ödenmeyen ÖTV'ler ile bu vergiye isabet eden KDV'ler için vergi tarhiyatı yapılmayacak ve vergi cezası kesilmeyecek. Daha önce yapılmış olan tarhiyatlar ve kesilmiş cezalardan vazgeçilecek. Ancak bunun için mükellef tarafından açılmış dava varsa bundan feragat edilmesi gerekiyor. Daha önce tahakkuk etmiş olan vergiler bu kapsamda terkin edilecek ancak tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmeyecek.

VADELİ İŞLEMLERDE BSMV İSTİSNASI

Gider Vergileri Kanunu'nun 29'uncu maddesinde, BSMV'den istisna edilen işlemler sayılıyor. Yeni yasayla bu maddeye ayrı bir bent eklenerek, varlık finansmanı fonlarının sermaye piyasalarında yaptıkları işlemler nedeniyle elde ettikleri paralara BSMV istisnası getirildi.

KISA KISA...

■ İmalat sanayiine yönelik teşvik belgeli yatırımlar kapsamında yapılan inşaat işleri nedeniyle 2017 ve 2018 yıllarında yüklenilen ancak indirim yoluyla telafi edilemeyen KDV tutarları iade alınabiliyordu. Yeni yasa kapsamında bu iade hakkı 2019 yılına ilişkin olarak da kullanılabilir.

■ Kurumlar vergisi yasasının geçici 9'uncu maddesinde, imalat sanayiine yönelik yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırım harcamalarında geçerli olan yatırıma katkı ve indirimli kurumlar vergisi oranlarına ilişkin avantajlı oranlar yer alıyor. Bu geçici maddenin uygulama süresi de 2019 yılını kapsayacak şekilde genişletildi.

■ Organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerinin yenilenebilir ve diğer enerji tesislerinin inşasına ilişkin olarak, bunlara veya bunlar tarafından oluşturulan iktisadi işletmelere yapılan mal teslimleri ile hizmet ifaları KDV istisnası kapsamına alındı.

■ Trampa yolu ile kamulaştırılan taşınmazların Hazine'ye devrinde 31 Aralık 2018 tarihine kadar geçerli olmak üzere KDV, damga vergisi ve harç istisnası uygulanıyordu. Ayrıca söz konusu devirden dolayı gelir ve kurumlar vergisi yasaları kapsamında kazanç oluşmuş sayılmıyordu. Yeni yasayla bu düzenlemelerin süresi de 2020 sonuna kadar uzatıldı.